

Datum

2021-09-14

Hälsa- och sjukvårdsförvaltningen
Nära vård
Vårdval primärvård

Handläggare: Maria Kättström

Till:

Verksamhetschefer vårdcentralerna i Västmanland
Vårdvalsrådet

INFORMATION FRÅN VÅRDVAL PRIMÄRVÅRD - NR 16/21**Spirometri**

På vårdvalsrådet den 26 maj 2021 informerade vi om det ansträngda läge fysiologkliniken har pga ett ökat flöde av inkommande remisser gällande spirometrier.

Vi ber er nu att se över er situation vad gäller spirometriundersökningarna och att starta upp den verksamheten igen. Smittskydd har i dokument "[Spirometri och Covid-19, dok.nr 53636](#)" angivit hur man går tillväga.

Det ingår i primärvårdsprogrammet att ha astma/KOL-sköterska samt att kunna utföra spirometrier.

I de fall där kliniken talar för astma eller KOL är en vanlig spirometri tillräcklig. Likadant om man följer kända astma/KOL-patienter med spirometer. Om undersökningen blir svår att tolka, om symtomen inte stämmer med undersökningsfynden eller om restriktiv sjukdom misstänks kan remiss skickas till Fysiologen (enligt J Selmeryd).

Vi följer upp det här vid nästa verksamhetschefsmöte. Då får vi diskutera hur vi går vidare med de vårdcentraler som ej har tillgång till astma/KOL-sköterska. Samarbete med andra vårdcentraler? Annat förslag?

Jonas Selmeryd på Fysiologkliniken skriver och beskriver följande:

Vi har ett mycket ansträngt läge på Fysiologkliniken just nu. Vi har på 15 år inte haft så stora inflöden som under 2021. Köerna ökar brant och väntetiderna kommer bli mycket långa. Bedömer att det finns tre orsaker:

- 1. En huvudorsak torde vara att många 60+ höll sig isolerade under 2020 och tog kontakt med vården först efter vaccination 2021 vilket gör att en stor del av de undersökningar som skulle utförts 2020 istället förläggs 2021.*
- 2. Symtom post covid nytt tillstånd som genererar mycket utredningar med främst ekokardiografi och lungfunktion.*
- 3. Ett flertal (5-10) vårdcentraler saknar i nuläget egen spirometriverksamhet av olika orsaker vilket påverkar flödena i stor grad.*

Köerna ökar nu brant vad gäller sömnapné, lungfunktion, ekokardiografi, arbetsprov, myokardskintigrafi. Än så länge håller vi emot vad gäller bentätthetsundersökningar.

Datum

2021-09-14

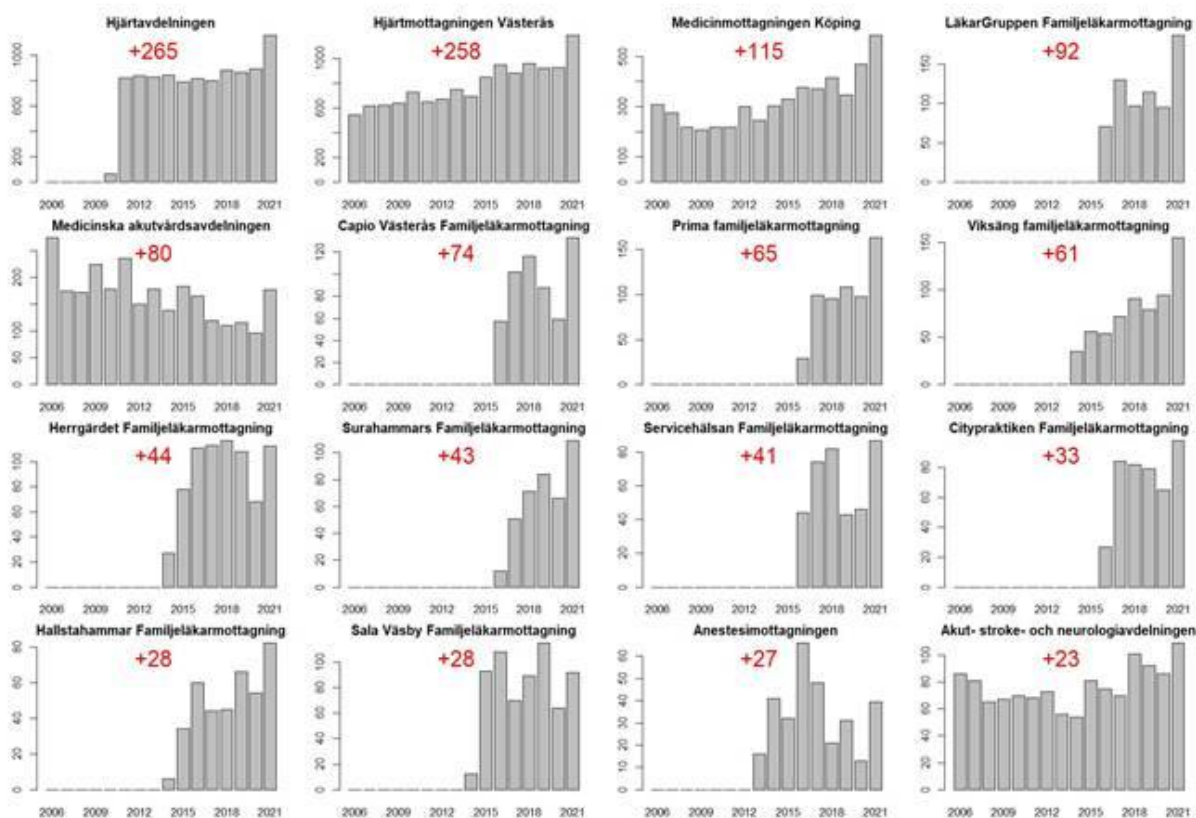
Mest akut är läget vad gäller spirometri och ekokardiografi där vi har svårare skala upp då vi på vår enda spirometer max kan köra 30-35 patienter per vecka och då personalsituationen begränsar antalet ekokardiografier vi kan köra. Vi kommer göra allt vi kan för att hantera situationen (möjligheter till övertid, kvälls-körningar, kortade undersökningstider och extern hjälp undersöks), men vi behöver er hjälp med att prioritera:

- Kan man säkert avstå undersökningar eller skjuta fram kontroller i tiden är det värdefullt.
- Om man tydligt anger allvarlighetsgraden i patientens tillstånd i remisserna underlättar det vår prioritering.
- Om man får signaler på att patienter som väntar på undersökning far illa, meddela oss så försöker vi lösa det.”

Med vänlig hälsning

Maria Martinsson, verksamhetschef Vårdval primärvård

GRAFISKA ILLUSTRATIONER AV NULÄGET NEDAN

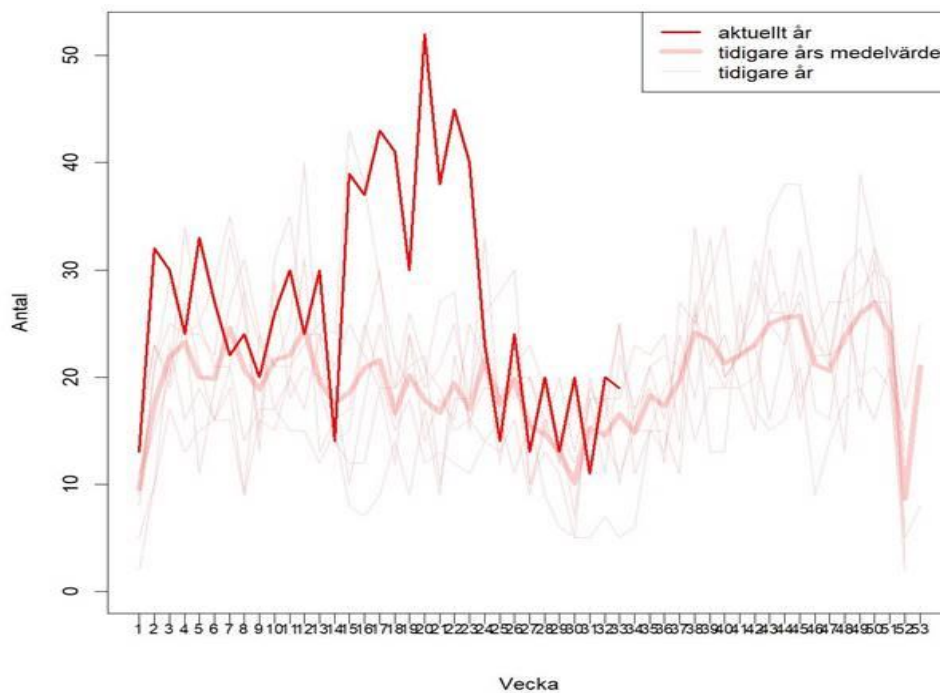
Datum

2021-09-14

Lungfunktion:

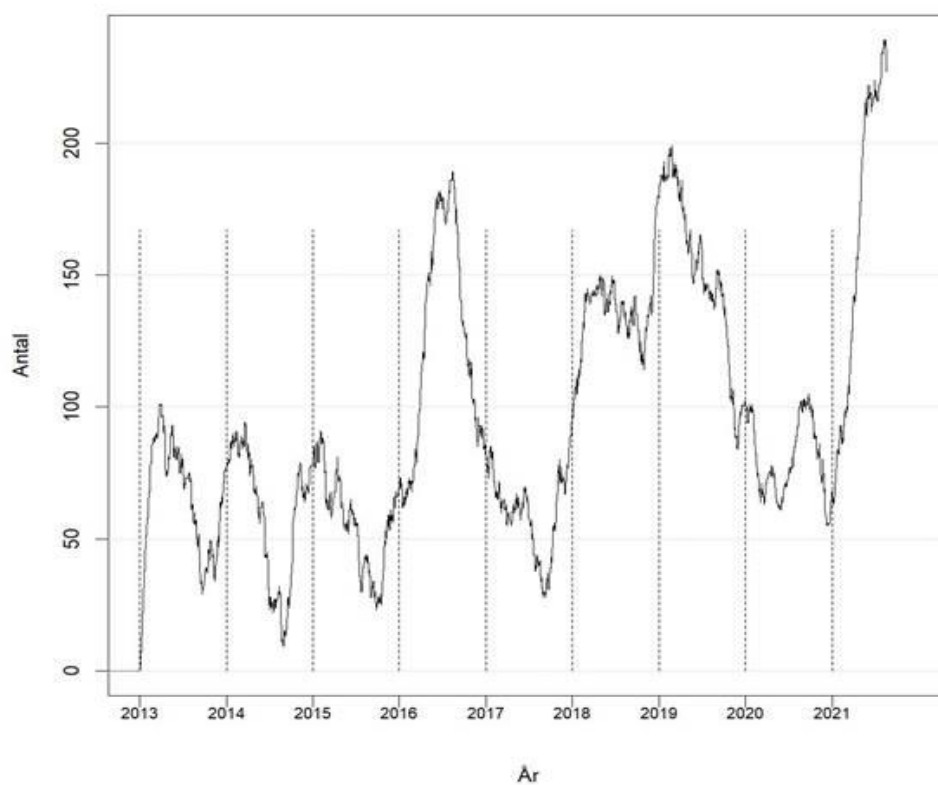
Kraftigt ökat inflöde fr a 2:a kvartalet, möjligen viss normalisering nu under tidig höst:

Inkommande Spirometri

Antal som väntar med prio turordning har ökat brant och fortsätter öka:

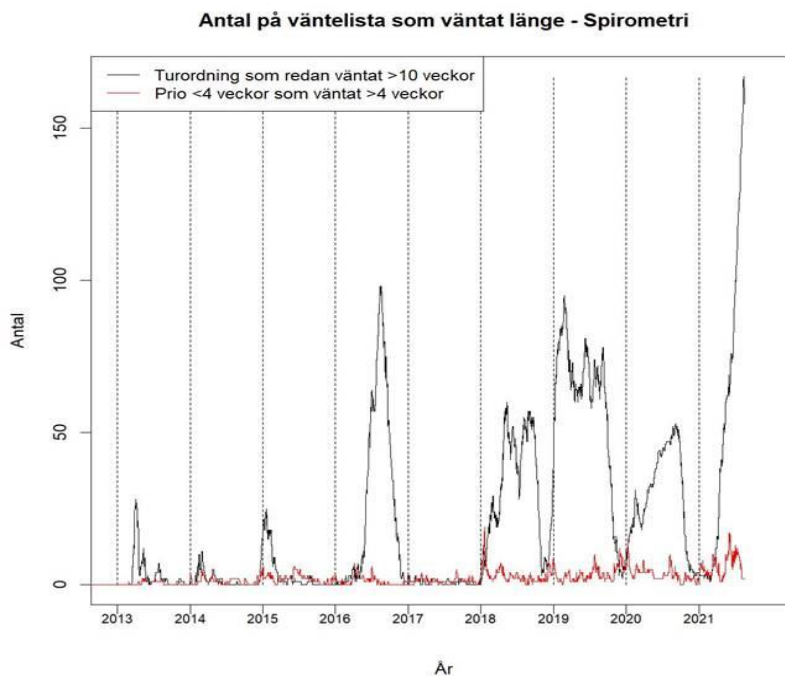
Antal turordning som ej är körda - Spirometri

Datum

2021-09-14

Antalet patienter som redan väntat >10 v ökar brant:

Enheterna som står för de största ökningarna i absoluta tal (notera att värdet för 2021 är justerat som att inflödet under resterande del av året liknar det vi hittills sett):

